

Hromadný nález munice v Mokré na Českokrumlovsku

Dne 21.11 2010 v 13.30 hod. jsem byl operačním důstojníkem Krajského ředitelství Policie ČR České Budějovice vyslán na výjezd do oblasti k. ú. Mokrá na Českokrumlovsku.

Na místě již čekali dva policisté místního oddělení, kteří mě informovali, že myslivec účastníci se honu nalezl v této lokalitě granát, opřený o strom.

Po celkovém ohledání místa nálezu jsem zjistil následující skutečnosti:

„Na místě se nacházely pozůstatky po horečné činnosti amatérských hledačů militarií. Např. trasologické stopy, které zde zanechala motorová vozidla, ale i samotní aktéři nelegální akce. Rozházené kovové obaly od nábojů ráže 3,7 cm, velké vědro na čerpání vody z trhacích jam, skluz, po kterém bylo vědro vytahováno, lana, desky apod.. Kdy zde bylo naposledy kopáno se nepodařilo zjistit.

Po zjištění těchto indicií jsem se pustil do vlastního hledání munice. Rozsah lokality je cca 500 m² bažinatého terénu, porostlého křovinami a vzrostlými stromy. Skládá se z několika trhacích jam a většího původního rybníčku.

Již na pohled bylo zřejmé, že zde byla v nedávné době čerpána voda. V březích byly vidět celé kusy munice a zdeformované nábojnice větších ráží 7,5 cm a 8,8 cm. Po vstupu do bažin jsem pod nohama cítil další předměty, které jsem následně vytahoval. Jednalo se vesměs o náboje do protiletadlového Flaku 18 a 36 (náboj 37 x 265 mm) v provedení Sprgr. Patr., Pzgr. Patr a Brsprgr. Patr..

Nalézané náboje byly v dobrém až bezvadném stavu. Na nábojích byly ještě původní barva, šablonování apod. Práce pokračovala do večerních hodin – uvědomte si, že byl již konec listopadu. Po čtyřech hodinách práce, do které byli aktivně zapojeni i policisté na místě, bylo vytaženo z bahna celkem 275 ks této munice. Tma nám zabránila v této akci pokračovat, akce byla dokončena za svitu baterek. Nález byl za zvýšených bezpečnostních opatření převezen do úložiště munice KŘP Č. Budějovice. Několik kusů zajištěné munice bylo týž den namátkou delaborováno s cílem zjistit skutečný stav této munice.

V úterý 23.11 2010 jsem zorganizoval společně se zástupcem Obvodního oddělení Policie ČR poradu, na které jsme se dohodli jak dále pokračovat.

Rozdělili jsme si úkoly, dali lhůty k provedení jednotlivých úkolů, datum další schůzky a rozešli se. Ve čtvrtek byla provedena rekognoskace terénu, za přítomnosti bagristy a zástupce s. p. Lesy ČR.

V pátek byly provedeny rozsáhlé odvodňovací práce, při kterých jsem dělal pyrotechnický dozor. Mezitím byli vyzkoušeni ostatní pyrotechnici P ČR Jihočeského kraje. Přestože většina policejních pyrotechniků byla na stážích, rehabilitacích, dovolených apod., vzhledem k avizovanému špatnému počasí, tuto akci co nejdříve provést.

Za této situace byla o součinnost požádána Armáda ČR, konkrétně jednotka EOD Bechyně. Po ústním dohovoru jsem písemně požádal velitele 15. Ženíjní brigády o vyslání cca 6 armádních pyrotechniků ze 151. ženijního praporu Bechyně. Po schválení žádosti nadřízenými stupni bylo povoleno, aby pyrotechnici EOD Bechyně mohli v pondělí 29.11 2010 vyrazit a zúčastnit se nelehké práce.

V tu dobu se začalo měnit počasí, začal padat sníh a teploty začaly klesat hluboko pod 0 ° C. V pondělí po ranním briefingu a rozdělení prací vše začalo.

Jeden pyrotechnik prozkoumával terén detektorem kovů a označoval vytypovaná místa, dva až tři „lopatáci“ za ním vybírali veškeré kovové předměty. Pracovní podmínky byly stíženy neschůdným terénem, kde bahno a voda sahaly až do půlky stehen.

Přes tento nepříznivý terénní stav, byl první den vybrán rybníček, kde byly nalezeny i celé náboje do 8, 8 cm Flaku 41 (Sprgr. Patr. 8,8 cm), jednotlivé střely ráže 7,5 cm Sprgr. a Pzgr.. I tyto nalezené střely a náboje byly ve výborném stavu, stejně jako předešlé náboje ráže 3,7 cm. V tomto rybníčku zůstal nevyzvednutý jeden sektor, který musel počkat do druhého dne.

Každý den po práci byla prováděna porada na místním OO P ČR, kde byla vždy podána zpráva o množství a druzích zajištěné munice, předneseny požadavky a úkoly na další den. Na poradě bylo rovněž dohodnuto, že část lokality rybníčku, ze které nešla munice vyzvednout normálním způsobem, bude použito řízeného odstřelu.

V úterý 30.11 2010 ráno jsem ze skladu vyzvedl trhavinu a dorazil na lokalitu. Po provedené poradě bylo rozhodnuto, jakým způsobem bude řízený odpal proveden. Přítomní vojáci a policisté byli poučeni o bezpečnostních opatřeních, byly určeny úkryty a signály.

Šlo se na věc. Odpal potvrdil domněnku o velikém množství munice, které se nacházelo na dně rybníčku v tomto sektoru. Některé kusy vylétly ven na okraj lesa; ty se posbíraly samostatně.

Tento den se začalo rovněž pracovat na lokalitě bývalé trhací jámy, kde pracovní podmínky byly ještě horší. Po pás vody a bláta, všude naházené větve, stromky apod. husté sněžení, mráz – 12 ° C.

Další den se situace opakovala. Na KŘP České Budějovice bylo mezitím rozhodnuto o medializaci tohoto nálezu. To co se následně odehrávalo jste mohli sledovat v médiích.

Práce pokračovaly dále až do pátku 3.12. 2010, kdy po vzájemné dohodě byly práce po obědě ukončeny, a to z důvodu extrémně špatných povětrnostních podmínek.

Naplánované úkoly, tedy vyzvednutí veškeré munice ze dna trhacích jam, rybníčku a bezprostředního okolí bažiny, byly beze zbytku splněny.

Celkem bylo vyzvednuto 966 ks munice.

Nalezli jsme municí ráže 2 cm; 3,7 cm; 7,5 cm; 8,8 cm, se střelami typu Pzgr., Sprgr. a Brsprgr..

Vše, celkem cca 2 tuny muničního materiálu, bylo vesměs ve výborném stavu.

Seznam nalezené munice a dny, ve kterých byla nalezena:

29. 11. 2010	Pondělí	- 136 ks 3,7 cm; 5 ks 7,5 cm;
30. 11. 2010	Úterý	- 240 ks 3,7 cm; 4 ks 8,8 cm;
1. 12. 2010	Středa	- 186 ks 3,7 cm; 20 ks 20 mm;
2. 12. 2010	Čtvrtek	- 90 ks 3,7 cm;
3. 12. 2010	Pátek	- 10 ks 8,8 cm.

Bližším ohledáním nábojů jsem zjistil, že se u nábojů ráže 3,7 cm jedná jak o náboje německé, tak v několika případech i maďarské výroby.

Nábojnice byly vesměs ocelové lakované, v některých případech pomosazené či poměděné.

Střely byly osazeny převážně zapalovači 3,7 cm Kpf. Z. Zerl. Fg. (několik P. v.), dnové zapalovače Bd. Z. 5103 a Bd. Z. 5103 +. U střel velkých ráží byly hlavové zapalovače uraženy.

Na celé řadě střel ráže 3,7 cm chyběly balistická kukly zapalovačů. Nalezené kukly byly železné, hliníkové, nebo zapalovače niklované.

Nábojnice byly plněny diglykolovým trubičkovým prachem, zažehovače v plátěných sáčcích s potiskem byly plně funkční.

Otázkou je jak se sem tato munice dostala. Na konci války tímto prostorem probíhala rusko - americká demar-kační linie, kde byli zajímáni němečtí vojáci i s výzbrojí.

Zbraně byly shromažďovány na různých místech a munice byla ve velkém odvážena na trhací jámy v širokém okolí, kde byla následně více či méně odborně likvidována. Tyto trhací jámy však byly jen jedním z mnoha prostorů, kde byly tehdy prováděny trhací práce. Vzhledem k tomu, že se asanovaná lokalita nachází v bažinatém terénu, došlo po trhacích pracích k zaplavení lokality.

Američané si zjevně příliš nelámali hlavy a netrápili se Nerudovskou otázkou „*Kam s tím?*“.

Kořistní municí totiž v nejednom případě očividně naházeli z korby automobilu rovnou do vody a bažiny. Toto je nejpravděpodobnější vysvětlení neobvykle vysokého množství nalezené munice, nepoškozené výbuchem. Jílovité bláto ji zakonzervovalo a tak uchovalo municí až do dnešních dnů.

Zajímavý je nález nábojů 8,8 cm Sprgr. Patr. (pro FLAK 41), se střelami, které mají na těle vnější předfragmentaci. Tento typ střel se na území Jihočeského kraje vyskytuje velmi sporadicky.

Že se na tomto místě nacházely i zbraně se nepodařilo prokázat. Nebyly nalezeny ani žádné indicie svědčící o tom, že zde nějaké zbraně byly někdy uloženy.

V průběhu asanace této lokality nebyl nikdo zraněn, nevznikly žádné škody a vše proběhlo v souladu s normami, které byly v minulosti pyrotechniky OKTE pro takové případy zpracovány.

Nalezená munice byla ve čtvrtek 9.12. 2010 zlikvidována na trhací jámě Pražačka ve VVP Boletice, ve spolupráci s pyrotechniky 151. žpr Bechyně.

V současnosti je lokalita nálezů pod dohledem Police ČR a Vojenské policie Armády ČR.

Závěrem bych chtěl poděkovat:

Veliteli 15. Ženíjní brigády plk. gšt. Ing. Otovi Rolencovi a pyrotechnikům roty EOD Bechyně.

Vedení OO Policie ČR a jednotlivým policistům tohoto oddělení, za příkladný servis a pomoc při zdárném průběhu akce.

Obecnímu úřadu Hořice na Šumavě, za pomoc při zajištění a financování techniky použité při odvodňování lokality.

Zaměstnancům s. p. Lesy ČR, za odlesnění asanované lokality.

Rovněž bych chtěl poděkovat Vojenské policii Armády ČR, za pomoc a spolupráci při monitoringu lokality.

*Autor: Ladislav Zágiba, pyrotechnik OKTE České Budějovice
Redakčně upravil: Karel Ludvík*